

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Προς

κ. Κωνσταντίνο Πετρίδη,
Έντιμο Υπουργό Οικονομικών,
Υπουργείο Οικονομικών,
Λευκωσία.

6 Απριλίου 2020

Έντιμε κύριε Υπουργέ,

ΑΝΑ: Προτάσεις Δημοκρατικού Κόμματος για τα μέτρα στήριξης της κυπριακής οικονομίας ενόψει της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η εξάπλωση του COVID-19

Σε συνέχεια των προηγούμενων μας συζητήσεων και μετά από τη δική σας έκκληση να σας αποσταλούν γραπτώς οι θέσεις των κοινοβουλευτικών κομμάτων, σας αποστέλλουμε τις εισηγήσεις και θέσεις του Δημοκρατικού Κόμματος αναφορικά με τα μέτρα στήριξης της κυπριακής οικονομίας ενόψει της οικονομικής κρίσης που προκαλεί η εξάπλωση του COVID-19.

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Δυστυχώς η εξάπλωση του κορωνοϊού έχει οδηγήσει στη σημαντική συρρίκνωση της παγκόσμιας οικονομίας και αυτό το γεγονός αναπόφευκτα επηρεάζει και την Κύπρο, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τον νευραλγικό τομέα του τουρισμού και όλες τις σχετιζόμενες με αυτόν επιχειρήσεις.

Επιπρόσθετα τα περιοριστικά μέτρα που αφορούν τη διακίνηση και την εργασία, που ορθώς έχει λάβει η Κυβέρνηση, σε μία προσπάθεια να σπάσει η αλυσίδα της μετάδοσης του ιού, έχουν οδηγήσει στη αναπόφευκτη συρρίκνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και σε άλλους τομείς της οικονομίας μας.

Υπενθυμίζουμε πως από την πρώτη στιγμή η δική μας εκτίμηση ήταν πως οι επιπτώσεις στην κυπριακή οικονομία και η συνεπακόλουθη οικονομική ύφεση θα ήταν σημαντική.

Ως Δημοκρατικό Κόμμα εκτιμούσαμε, όπως σας ενημερώσαμε και στη σχετική σύσκεψη στο Προεδρικό Μέγαρο στις 19/3/20, πως η ύφεση θα ήταν κατά πολύ πέραν του -2.2% του ΑΕΠ που αρχικά υπολόγιζε το Υπουργείο Οικονομικών. Όπως θα θυμάστε, εμείς από τη πρώτη στιγμή κάναμε λόγο για ύφεση πέραν του -5% του ΑΕΠ.

Αυτό θα σήμαινε, πως εάν κατά τη δική μας εκτίμηση είχαμε μια απώλεια της τάξης του -5% του ΑΕΠ, θα χρειαζόμασταν μέτρα στήριξης της κυπριακής οικονομίας στο διπλάσιο, δηλαδή, μέτρα στήριξης της τάξης του 10% του ΑΕΠ, δηλαδή, €2 δις.

Δυστυχώς στην πορεία έχει διαφανεί πως ακόμη και αυτές οι δυσοίωνες εκτιμήσεις ήταν αισιόδοξες, καθώς βασιζόνταν σε ένα βασικό σενάριο: ότι θα απωλέσουμε μόνο το 30% της Τουριστικής σεζόν και μόνο το 30% των σχετικών εσόδων του κράτους.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Αυτή τη στιγμή, μετά και την αναθεώρηση των υπολογισμών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σε σχέση με τη διάρκεια της κρίσης και την ανάγκη εφαρμογής περιοριστικών μέτρων στη διακίνηση για ένα παρατεταμένο χρονικό διάστημα, φαίνεται πως μιλάμε για μία απώλεια της τάξης του 60-75% της τουριστικής σεζόν και των συνεπακόλουθων εσόδων από την Τουριστική βιομηχανία.

Παρομοίως φαίνεται πως τα περιοριστικά μέτρα σε άλλους τομείς της οικονομίας θα πρέπει να εφαρμοστούν για ένα κατά πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, ίσως και μέχρι τον Ιούνιο, γεγονός που μειώνει περαιτέρω την επιχειρηματική δραστηριότητα της χώρας και τα έσοδα του κράτους.

Επομένως, όπως και εσείς επισημάνατε στη συνέντευξη σας στο «Φιλελεύθερο» ημερομηνίας 6.4.2020, πλέον μιλάτε για μια ενδεχόμενη **ύφεση στην Κυπριακή οικονομία πέραν του -10% του ΑΕΠ**.

Εάν ακολουθήσουμε τον ίδιο υπολογισμό, ως ανωτέρω, για τα μέτρα στήριξης της οικονομίας, τότε μιλάμε για 20% του ΑΕΠ σε μέτρα στήριξης, δηλαδή, **€4 δις**.

Παράλληλα, ακούσαμε με ιδιαίτερη ανησυχία κατά την τελευταία σύσκεψη της Επιτροπής Οικονομικών πως το δημοσιονομικό ισοζύγιο κατά τον Μάρτιο παρουσίασε **-€100 εκ. έλλειμμα**.

Αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό γιατί τα περιοριστικά μέτρα εφαρμόστηκαν στα μέσα Μαρτίου και επομένως ο Μάρτιος πρέπει να λογίζεται ως μισός μήνας για σκοπούς υπολογισμού των ελλειμμάτων. Επίσης σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα αναγγελθέντα μέτρα στήριξης της οικονομίας ΔΕΝ είχαν ακόμη εφαρμοστεί τον Μάρτιο.

Αν λοιπόν τα ελλείμματα του κράτους συνεχίσουν να ανέρχονται σε **€200 εκ. το μήνα** τότε μιλάμε για ένα συνολικό **έλλειμμα της τάξης του €1.8 δις για τους επόμενους 9 μήνες, χωρίς να υπολογίζονται τα μέτρα στήριξης της οικονομίας**.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Αντιλαμβανόμαστε πως με αυτά τα δεδομένα, ένα πακέτο μέτρων στήριξης της Κυπριακής οικονομίας ύψους €4 δις είναι απαγορευτικό με βάση τις δημοσιονομικές μας δυνατότητες, επομένως, παραθέτουμε πιο κάτω τις δικές μας εισηγήσεις για το πως μπορεί η κυπριακή οικονομία να στηριχθεί στην παρούσα κρίσιμη φάση.

Οι προτάσεις του Δημοκρατικού Κόμματος

Ενόψει των πιο πάνω προτείνουμε:

1. Την άμεση άντληση δανεισμού από οποιαδήποτε πηγή είναι διαθέσιμη για να δημιουργηθεί ένα «μαξιλαράκι ασφαλείας» αναφορικά με τα μέτρα στήριξης της Κυπριακής οικονομίας που θα κριθούν απαραίτητα.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εισηγούμαστε τον άμεσο δανεισμό του κράτους ενός ποσού €2 δις από,

- (α) τις Κυπριακές τράπεζες οι οποίες έχουν πλεονάζουσα ρευστότητα
- (β) τις διεθνείς αγορές εάν αυτό είναι εφικτό λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κρίση που περιορίζει σημαντικά αυτή τη δυνατότητα
- (γ) τον Μηχανισμό Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ESM) ο οποίος μπορεί να διαθέσει μέχρι και €500 εκ. στην Κυπριακή Δημοκρατία, νοούμενου όμως, ότι αυτά τα χρήματα θα δοθούν ως χαμηλότοκο δάνειο και όχι με προϋπόθεση την ένταξη μας σε κάποιο μνημόνιο.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

2. Την άντληση χρηματοδότησης από ευρωπαϊκές πηγές και από ευρωπαϊκά προγράμματα όπως,
- (α) το πρόγραμμα «SURE» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επιδότηση της απασχόλησης που μπορεί να μας αποδώσει μέχρι €200 εκ. με βάση την αναλογία της συνεισφοράς της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - (β) τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αν και αντιλαμβανόμαστε πως είναι περιορισμένες οι δυνατότητες του κράτους ενόψει του ότι η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ήδη αντλήσει μεγάλο μέρος του μεριδίου που της αναλογούν).
 - (γ) το πρόγραμμα De Minimis για τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), αν και σε αυτή τη περίπτωση κατανοούμε πως υπάρχουν τεράστια γραφειοκρατικά κωλύματα και καθυστερήσεις στην άντληση τέτοιων κονδυλίων και επομένως δεν είναι βέβαιο ότι αυτά τα χρήματα θα έρθουν έγκαιρα και την ώρα που τα χρειάζονται οι ΜΜΕ.
 - (δ) το πρόγραμμα Eurotraining της ΕΕ το οποίο μπορεί να χρηματοδοτήσει την διαδικτυακή μάθηση κατά €20 εκ. για μία χορηγία εκπαιδευτικού επιδόματος ανά κάθε δικαιούχο που ανέρχεται σε €600.
3. Πρέπει να πιεστούν οι κυπριακές τράπεζες να δανείσουν άμεσα στις κυπριακές επιχειρήσεις το ποσό των €1.4 δις το οποίο ποσό έχει ήδη προκρίνει και εγκρίνει η Κεντρική Τράπεζα για αυτό το σκοπό, δηλαδή για την παροχή επιπρόσθετης ρευστότητας.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

4. Την αποδέσμευση σημαντικής ρευστότητας που ήδη υπάρχει στις κυπριακές τράπεζες από το πρόγραμμα των πολιτογραφήσεων, με την άμεση έγκριση των 700 και πλέον αιτήσεων που πληρούν τα κριτήρια και που εκκρεμούν για έγκριση για πάνω από ένα χρόνο. Η αποδέσμευση αυτών των καταθέσεων θα επιτρέψει την διοχέτευση μιας επιπρόσθετης ρευστότητας στην κυπριακή οικονομία άνω του €1.5 δις.
5. Επισημαίνουμε ότι το Νομοσχέδιο των Κυβερνητικών εγγυήσεων ύψους €2 δις ως έχει κατατεθεί περιέχει πολλά κενά, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τον έλεγχο και τη διαφάνεια που πρέπει να χαρακτηρίζει μια διαδικασία εκχώρησης κυβερνητικών εγγυήσεων. Εάν αυτά τα κενά δεν καλυφθούν ικανοποιητικά το Δημοκρατικό Κόμμα δεν είναι σε θέση να το υποστηρίξει. Επί των κενών του νομοσχεδίου επιφυλασσόμαστε να αναφερθούμε εκτενώς στις θέσεις μας κατά τη συζήτηση του στην Επιτροπή Οικονομικών.
6. Εναλλακτικά, προτείνουμε τη δημιουργία ενός ειδικού ταμείου χρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ύψους €250 εκ., η οποία χρηματοδότηση μπορεί να γίνει για την κάλυψη μισθών και άλλων λειτουργικών εξόδων της ΜΜΕ (**ενοίκια**, εισαγωγές εμπορευμάτων, κ.α.),
 - (α) είτε με απευθείας χορηγία του κράτους,
 - (β) είτε με δάνεια που θα δώσουν τράπεζες τα οποία όμως θα καλυφθούν σε μεταγενέστερο στάδιο από το κράτος και θα διαγραφούν,

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

7. Ιδιαίτερα σε ότι αφορά τα ενοίκια, πρέπει να βρεθεί ένας ολιστικός τρόπος διευθέτησης αυτού του τεράστιου προβλήματος, καθώς αφορά επιχειρήσεις, νομικά και φυσικά πρόσωπα και έχουν επηρεαστεί τόσο οι αυτοτελώς, όσο και οι υπόλοιποι εργαζόμενοι που έχουν δει σημαντική μείωση στα εισοδήματά τους. Δεν είναι δυνατόν, οι ιδιοκτήτες ακινήτων, να είναι οι μόνοι που δεν θα νιώσουν καμία επίπτωση από αυτή τη κρίση.
8. Επιπρόσθετα θεωρούμε πως τα υφιστάμενα προγράμματα στήριξης των εισοδημάτων και των εργαζομένων θα πρέπει να διευρυνθούν και να επεκταθούν, ώστε να καλύψουν ακόμη περισσότερο τους εργαζομένους και να επεκταθούν χρονικά, αναλόγως της εξέλιξης σε υγειονομικό επίπεδο.

Η άντληση της προαναφερόμενης ρευστότητας θα επιτρέψει στο κράτος να διοχετεύσει **άμεση χρηματοδότηση** στην κυπριακή οικονομία για,

- Τη στήριξη των εισοδημάτων
- Τη στήριξη των εργαζομένων (μισθωτών και αυτοτελώς)
- Την αποτροπή μαζικών απολύσεων
- Τη στήριξη των κυπριακών επιχειρήσεων χωρίς την αύξηση του ιδιωτικού δανεισμού που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της κυπριακής οικονομίας.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Επιπρόσθετα, θεωρούμε πως πρέπει να ληφθούν και άλλα μέτρα, στήριξης της επιχειρηματικότητας και της οικονομίας, ιδιαίτερα με τη μορφή των κινήτρων που πρέπει να δοθούν σε κυπριακές επιχειρήσεις, ως ακολούθως:

9. Να εξεταστεί κατά πόσο θα μπορούν να δοθούν για τους επόμενους 9 μήνες κίνητρα στις επιχειρήσεις με φορολογικές εκπτώσεις για να συγκρατήσουν προσωπικό. π.χ. με μία κλιμακωτή έκπτωση του εταιρικού φόρου ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων που διατηρούσε και που διατηρεί μια επιχείρηση.
10. Να επεκταθεί η περίοδος συμψηφισμού απωλειών μίας επιχείρησης από τα 5 χρόνια στα 7.
11. Να ανασταλεί για ένα χρόνο η επιβολή λελογισμένων κερδών για τα μερίσματα.
12. Να δοθεί άμεσα ένα ποσοστό 145% απόσβεσης επενδύσεων (depreciation value) για όποια επένδυση κάνει μία επιχείρηση τους επόμενους 9 μήνες.
13. Να προωθηθούν άμεσα δημόσια έργα για να διατηρηθεί η απασχόληση και να εξεταστεί το ενδεχόμενο να ανοίξουν και πάλι τα εργοτάξια.

Ελπίζουμε τα πιο πάνω να είναι βοηθητικά σε ότι αφορά τους δικούς σας σχεδιασμούς και προβληματισμούς.

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Φυσικά οφείλουμε να τονίσουμε πως το πιο σημαντικό μέτρο για τη στήριξη της κυπριακής οικονομίας είναι η αντιμετώπιση του προβλήματος υγείας που η εξάπλωση του COVID-19 προκαλεί.

Αν πρώτα και κύρια δεν αντιμετωπιστεί αυτό το ζήτημα, αν δεν αντιμετωπιστεί δηλαδή σε υγειονομικό επίπεδο η ανασφάλεια και ο φόβος που δικαιολογημένα νιώθει ο κόσμος, τότε όλα τα υπόλοιπα μέτρα που συζητάμε ενδέχεται - δυστυχώς - να είναι ακαδημαϊκής φύσεως.

Με εκτίμηση,

Νικόλας Παπαδόπουλος

Πρόεδρος Δημοκρατικού Κόμματος

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy

60
ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1960 - 2020

Κοινοποίηση:

1. Δημοκρατικό Συναγερμό
2. ΑΚΕΛ
3. ΕΔΕΚ
4. Συμμαχία Πολιτών
5. Αλληλεγγύη
6. Οικολόγους
7. ΕΛΑΜ
8. κα Άννα Θεολόγου

Δημοκρατικό Κόμμα

Γρίβα Διγενή 50, 1080 Λευκωσία
Τηλ. 22873800, Φαξ. 22873801, E-mail: diko@diko.org.cy

www.diko.org.cy